

PRISIKĖLIMAS

Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos laikraštis

*Mieli parapijiečiai, birželio 1 d. mūsų parapijoje
vyks Švč. Jėzaus Širdies atlaidai,
kartu švęsime Tėvo ir Tarptautinę vaikų dieną.*

Šie gražūs sutapimai skatina pamąstyti apie tėvo vaidmenį šeimoje, svarbu, kad vaikas joje augtų saugus, patirtų krikščionišką Dievo meilės pažinimo dvasią. Tėvo autoritetas, jo kantrybė ir išmintis daro didelę įtaką bresnančio vaiko gyvenimui, padeda formuoti jo charakterį. Todėl, mieli tėčiai, daug svarbiau atžaloms padovanoti ne žemiškus turtus, bet amžinąsias vertybes – tikėjimą, viltį ir meilę, skiepyti gerumą, išmokyti gyvenime atskirti gėrį nuo blogio. Tegu kiekvienos šeimos gyvenimas būna grindžiamas krikščioniška meile, teklesti šeimose dora ir skaistumas, tarpusavio supratimas ir santarvė.

Parapijos klebonas mons. Vytautas Grigaravičius

Sekmadienio katechezė

Dekanas klebonas mons. Vytautas Grigaravičius

Septintasis sakramentas: SANTUOKA

Santuoka prieš Kristų buvo natūrali Dievo įsteigta sutartis. Po Kristaus atėjimo santuoka, buvusi prigimties reikalas, yra pakelta į sakramento orumą – tarp pakrikštytųjų ji yra sakramentas.

Dievas, sukurdamas žmogų, apdovanojo jį tokia prigimtimi, kad jis dauginėtųsi: „Būkite vaisingi ir dauginkitės“. Santuoka niekam nėra būtina reikalinga, bet dėl tam tikrų sąlygų gali būti moraliai reikalinga, kad nevestų žmogaus į nuodėmę: „Bet jei negali susilaikyti, tegul tuokiasi. Verčiau tuoktis, negu degti“ (1 Kor 7,9).

Šv. Izidorius, kalbėdamas apie santuokos tikslus, pabrėžia, kad tuokiamasi dėl: vaikų; tarpusavio pagalbos; aistros; gaunamos antgamtinės malonės šeimos gyvenimui pašventinti.

Kadangi santuokos sutartis jau egzistavo prieš Kristų, tai Jis pats neišsteigė santuokos, o tik rojuje įsteigtąją santuoką pakėlė sakramentu. Taigi Kristus yra ne pačios santuokos, bet Santuokos, kaip sakramento, įsteigėjas.

Kristus yra pagerbęs santuoką: Jis pats buvo šeimos narys, dalyvavo Galilėjos Kanoje vestuvėse. Savo pažiūras į santuoką Kristus išreiškė gindamas jos nesuardomumą bei monogamiškumą, nurodydamas, kad ji yra dieviška institucija. Kristus sako, kad santuoka yra apgadin-

ta, todėl ji turi būti atstatyta į jai prideramą vietą.

Santuokos sakramento esmę sudaro sutartis, kad galiojanti pakrikštytųjų santuoka visada yra sakramentas. Santuokos medžiaga ir forma yra santuokinė sutartis, t.y. atsidavimas ir priėmimas teisės į veiksmus, tinkamus gimdymui. „Santuoka remiasi abipusiu susituokiančiųjų sutikimu, t.y. pasiryžimu visiškai atsiduoti vienas kitam, turint tikslą šį meilės ryšį išgyventi ištikimais ir vaisingai“ (KBK).

Santuokos sakramentas teikia ne tik pašvenčiamąją, bet ir specialiąją santuokinę malonę. Tai malonė, skirta išstobulinti sutuoktinių meilę, sustiprinti jų neišardomą vienybę. Tos malonės veikiami, sutuoktiniai padeda vienas kitam siekti šventumo gyvenant šeimoje, priimant iš Dievo ir auklėjant vaikus. Tos malonės šaltinis yra Kristus, kuris pasilieka su jais, duoda jiems jėgų imti savo kryžių ir sekti Juo.

Santuokos vienumas reiškia, kad kol abu sutuoktiniai gyvi, nė vienas iš jų negali su kuo nors kitu susituokti. Šventasis Raštas sako: „Kas atleidžia savo žmoną ir veda kitą, tas nusikalsta pirmajai svetimavimu“ (Mk 10,11). Jeigu palikus žmoną ir vedant kitą yra svetimavimas, tai seka, jog santuoka su antra moterimi yra ne tik neleistina, bet ir negaliojanti. Naujos vedybos būtų svetimavimas.

Santuokos ryšys tarp dviejų pakrikštytųjų yra neišardomas – nė svetimavimas negali jo išardyti. Santuoka negali būti išardyta pačių sutuoktinių valia: „Ką Dievas sujungia, žmogus teneišskiria“. Krikščioniška santuoka – Kristaus ir Bažnyčios vienybės simbolis, kurio niekas negali atskirti. Kadangi vaikai yra bendras gėris, todėl tėvų ryšys neišardomas. Žemėje nėra galios, kuri galėtų suardyti santuoką.

Santuokos sakramento teikėjai yra patys besituokiantys. Jie duoda santuokinį sutikimą, todėl ir yra sakramento teikėjai. Be to, patys sutuoktiniai pritaiko materiją ir formą, tai yra duoda vienas kitam teisę į savo kūną vaikams gimdyti. Kunigas yra tik santuokos sudarymo liudytojas Bažnyčios vardu. Tarp pakrikštytųjų civilinė santuoka yra negaliojanti, nes Kristus, pakeldamas santuoką į sakramento orumą, visus vedybinius kontraktus pavedė Bažnyčiai.

Bažnyčia ir dieviškosios teisės nustato krikščionių santuoką ardančias kliūtis. Kristus turėjo teisę leisti įstatymus visais klausimais, taigi ir tais, kurie kalba apie santuoką. Dievišku autoritetu skelbdamas Naujajame Testamente, Jis atšaukė poligamiją ir skelbė santuokos vienumą bei nesuardomumą. Šią įstatymų leidimo galią Kristus perdavė Bažnyčiai.

Dvasiniai skaitiniai „Tikėjimo žingsniai“

Adolfas Daukšienė

1. Tiksliai nustatyk savo problemą

Ieškodamas atsakymo į iškilusį klausimą, turi aiškiai nustatyti, kokia bėda tave ištiko: dvasinė? fizinė? emocinė? finansinė? „Pasaulyje jūsų priespauda laukia“ (Jn 16,33) – ligos, nesėkmės, nepritekliai. Jos dažniausiai yra velnio pastangų vaisius, nes Dievas nekūrė nei ligų, nei kančios. Problemos gali kilti dėl tavo elgesio, žodžių, neteisingų spren-

dimų, praeties nuodėmių ir klaidų. Būk geras bei drąsus teisėjas ir tiksliai nustatyk, kas jas sukėlė: velnias ar tu pats?

Pergalės sėklos yra Dievo žodyje, ne valstybinėje programoje ar ką tik žurnale perskaitytame straipsnyje. Nesitikėk, kad velnias ramiai leis prieiti prie pralaimėjimo šaltinio. Tuoj pat įsitikinsi, kad viena bėda – ne bėda. Jis darbuosis taip, kad su-

pyktum ant Dievo, nebesitikitum Juo. Jis stengsis tave visaip sužlugdyti, bandys tučtuojau pavogti sėklas iš tavo širdies, vos išgirdus žodį (Mk 4,14-17). Jis žino, kad Dievo žodis pilnas sėklų, t. y. atsakymų į kiekvieną tavo rūpestį ar klausimą. Jis žino, kad žodžio galybė atgaivins visa, ką jis sugriovė ar iškreipė. Tik Dievo žodis tau suteiks jėgų išspręsti bet kokią problemą.

Vyskupas Jonas Kauneckas

Profesorius, psichologijos ir filosofijos mokslų daktaras, kunigas Antanas Paškus (1922 01 14 – 2008 02 14)

Prof. A. Paškaus kūrybos apžvalga
(sutrumpinta)

2008 m. vasario 19 d. užgeso didelis Lietuvos šviesulys, švietęs mums savo išmintimi. Savo giliomis įžvalgomis jis padėjo mums šio gyvenimo painiavoje, teorijų įvairovėje rasti tikrąją tiesą. Jo moksliniai darbai nepaprastai vertingi ir amžini, jie visada turtins lietuvių mokslą bei dvasią. Todėl mes nelūdime, netekę profesoriaus ir kunigo A. Paškaus, nes jo darbai pasilieka su mumis. Savo kilniais darbais ir geradarybėmis jis nusipelnė gausių dangaus Tėvo malonių. Ir iš ten jis dar daugiau gali mums padėti ir mus remti.

Antanas Paškus gimė 1922 m. sausio 14 d. Branislaviškio vienkemyje (Kurklių valsčiuje, Ukmergės apskrityje). 1942 m. baigė Ukmergės gimnaziją ir įstojo į Kauno kunigų seminariją. Artėjant sovietų okupacijai, kartu su kitais klierikais pasitraukė į Vokietiją. 1944 – 45 m. mokslus tęsė Eichštete (Eichstätt) kunigų seminarijoje, 1945 – 1949 m. studijavo Italijoje, Romos Gregorianumo universitete. 1948 m. gavo kunigo šventimus. 1949 – 1952 m. Miuncheno universitete studijavo psichologiją ir filosofiją. Nuo 1953 m. iki 1959 m. ėjo Vasario 16-sios lietuvių gimnazijos Vokietijoje kapeliono ir dvasinio vadovo pareigas. 1957 m. atvyko į JAV, kur trejus metus dirbo Norvičo parapijoje (Konektitutu vyskupijoje) vikaru ir psichologiniu konsultantu. Atvykęs į Niujorką, gilino mokslines studijas Kolumbijos ir Fordhamo universitetuose. 1961 – 1964 m. ir 1969 – 1973 m. dėstė psichologiją Gannon kolegijoje (Erie, Pensilvanijoje, JAV). 1964 – 1969 m. – profesorius asistentas šv. Jono universitete (Jamaica, Niujorko valstija). 1970 – 1973 m. – klinikinis psichologas Hammot psichologinėje ligoninėje (Erie, Pensilvanijoje). 1973 – 1977 m. – asocijuotas profesorius Otavos (Kanadoje) universitete. 1978 – 1980 m. – Somerset ligoninės (Pensilvanijoje) psichologinio skyriaus konsultantas, vyriausiasis psichologas. 1980 – 81 m. – Jacksone (Rytų Luizianoje) psichologas. Nuo 1981 m. iki išėjimo į pensiją dirbo Norvičo vyskupijos konsultacinio centro ir tarptautinio kunigų ir vienuolių terapijos centro (JAV Konektitutu valstijoje) klinikinio psichologo.

Išėjęs į pensiją, apsigyveno South Orange (Nju Džersio valstijoje), pagrindinę dėmesį skirdamas knygų ir straipsnių rašymui. Jis parašė 14 knygų ir per 50 straipsnių. Bendradarbiavo lietuviškoje spaudoje – „Ateitis“, „Aidai“ ir „Laiškai lietuviams“. Dirbo su studentais ateitininkais.

Talkino Amerikos lietuvių parapijoje: parapijoje (Kearny, Our Lady of Sorrows, Paterstone, Elizabeto šv. Petro ir Povilo) ir įvairiose konferencijose.

Atgavus Lietuvai laisvę, nuolat keliavo į Lietuvą – dėstė Lietuvos universitetuose ir kunigų seminarijose. Pastaruosius kelerius metus jau nebeatvažiuodavo į Lietuvą. Po sunkios ligos mirė š. m. vasario 14 d. A. Paškus bus laidojamas Lietuvoje, kai pavyks sutvarkyti visus reikalingus pervežimui formalumus. Lietuva neteko ne tik mokslininko, bet ir didelio geradarijo. Jis daug kam Lietuvoje padėjo materialiai, ypač rėmė siekiančius mokslų. Pasakutines savo santaupas prieš mirtį per lietuvių katalikų religinę šalpą atidavė Panevėžio katedros senelių namams įrengti. Šitaip jis krovė sau lobį dangiųjų (taip jis išsireiškė ne viename savo laiške).

Meldžiamės už kilnųjį tautietį, kunigą, mokslininką, Žmogų iš didžiosios raidės ir tikime, kad jis, nuėjęs į Tėvo namus, iš ten mus laimina. Amžinąjį atilšį duok mirusiam, Viešpatie, ir amžinoji šviesa jam tešviečia, tegul ilsisi ramybėje.

Prof. A. Paškus – nepaprastai plataus intelekto. Jo parašytos knygos apžvelgia giliausias psichologijos ir filosofijos problemas, nagrinėja socialinius moralinius klausimus. Jis ypač nukreipia skaitytojų dėmesį į dabartinių laikų dvasinių neramumų pasireiškimus, skatina susimąstyti apie problemų kryptis ir priežastis. Ir nuostabu: visada suranda problemų sprendimą. Labiausiai Antanas Paškus susirūpinęs tikinčiųjų krikščionių padėtimi šiandieniam, tokiam priešiškam tikėjimui pasaulyje. Jis tiesiog dega troškimu pataisyti, atnaujinti tą pasaulį. Tai taip artima jam, ateitininkui. Juk priešakiniai krikščionys – ateitininkai yra užsibrėžę „Visa atnaujinti Kristuje“. Knygoje „Krikščionis ir šiandiena“ jis mokliškai pagrindžia tą pasaulio atnaujinimo būtinybę.

Taip, krikščionis šiandieniam pasaulyje sutinka daugybę krikščioniškai tiesiai svetimų gyvenimo formų. Tačiau, užuot atmetęs tas formas, krikščionis turi eiti dialektikos keliu, rodydamas atvirumą pasauliui, bet kartu ir ištikimybę Kristui. Vertindamas šiandienos pasaulį, A. Paškus įžvelgia du kraštutinius pavojus – Rytuose marksizmu dangstomą valstybinį totalitarizmą ir Vakaruose išsigalėjusį rūpestį savojo „aš“ neribotu išpildymu. Savyje šios abi gyvenimo formos yra pražūtingos, nes jos abi iškreipia žmogaus veidą. Norint sukrikščioninti šias gyvenimo formas, krikščionis pats visų pirma turi atsinaujinti, siekdamas pilnatinės asmenybės. Autoriaus žodžiais: „katastrofos bus išvengta, jeigu mes, krikščionys, nelaukdami Bažnyčios atsinaujinimo, drįsime patys atsinaujinti.“ [1] Tiesiausias kelias į religinį atsinaujinimą yra per pirmaprades krikščioniškas dorybes: neturta, tyraširdiskumą ir klusnumą, kurias autorius aptaria šiuolaikinių studijų bei įžvalgų šviesoje. Tik atsinaujinęs krikščionis galės atnaujinti ir žemės veidą. Kaip norėtusi, kad visi krikščionys išgirstų šį Profesoriaus kvietimą!

Jis negali praeiti nė pro kitą bandymą sunaikinti tikėjimą psichologijos pagalba. Jo dėka galime gerai ir giliai pažinti ir įvertinti tikėjimo ir moralės atžvilgiu garsiuosius psichoanalizės ir logoterapijos kūrėjus Froidą (Sigmund Freud) ir Franklį (Viktor Emil Frank), visą jų mokymą. [2] A. Paškus atkreipia ypatingą dėmesį į tai, kaip Froidas bando modernų žmogų įtikinti, jog tikėjimas – tai tik iliuzija, tik psichologinė žmogaus problema. Profesorius tiesiog sutriuškina Froido argumentus ir įrodo, kad paties Froido netikėjimas ypač susijęs su jo paties psichologinėmis problemomis, su jo taip mėgstamu Edipo kompleksu [3].

Nepaprastai įdomiai, patraukliai, įtaigiai jis išnagrinėja taip pat psichologines rašytojų P. Sartro ir E. Hemingvėjaus asmenybių krizes, jų kelią į netikėjimą; [4] taip pat daugelio kitų pasauliui gerai žinomų asmenybių tikėjimą ir netikėjimą, jų pasaulėžiūros pagrindus. A. Paškaus knygos gali labai daug padėti mokytojams, auklėtojams, kunigams.

Ypač reikšmingi A. Paškaus darbai, įvertinant šiuolaikinius Amerikos mąstytojus. Pavyzdžiui, toks John Dewey galima sakyti tiesiog formavo visą šiuolaikinės Amerikos dvasią. Stedbėta, koks tas mąstytojas įvairiapusis. John Dewey garbintojai ir šiandien jį vadina Amerikos Aristotelium filosofijoje, Kopermiku pedagogikoje. Linkolnu demokratijoje. Tiesa, priešininkai jį, bandžiusį palaidoti Dievą, lygina su Marksu ir Nitče. Tačiau visi oponentai ir sekėjai pripažįsta jį jėga, su kuria reikia skaitytis; vadu, kuriam privalu nusilenkti arba pasipriešinti; mokytoju, kurį turime

priimti arba atmesti. Šis Amerikos filosofas tiesiog formavo Amerikos mokyklas, jų struktūrą [6]. Todėl „pasaulėžiūrinis Amerikos mokyklų neutralumas vis dar tebekraujuoja ir šiandien“ [7] – taip nuostabiai tiksliai A. Paškus įvertina Amerikos mokyklos degradavimą (jas šiandien tenka prižiūrėti policijos ginklų jėga). Sunku surasti tikslėsnį apibūdinimą. A. Paškus tiesiog nuvainikuoja tą Amerikos „mokytoją“ John Dewey: pasirodo, tas „Amerikos Aristotelis“ buvo ypač veikiamas sovietų ir žavėjosi net ... sovietų kalėjimais ir palankiai žiūrėjo į masines žudynes Rusijoje „kaip į didžiulį mokslinį eksperimentą“. [8] Kažin, ar kas sugebės tokiam „garsenybei“ suduoti baiesnį smūgį?!

Taip pat įtaigiai jis nagrinėja evoliucijos teoriją. Tinkamai ir teisingai suprasta evoliucija nėra niekas, kad evoliucija – tai tvėrimo akto dalis. Pasitelkęs Tejarą de Šardeną (Teilhard de Chardin), Paškus atskleidžia nuostabų evoliucijos tikslingumą: „visatoje aiškiai veikia organizuojantys principai“. [9] Tejaras de Šardenas padeda mums rasti Dievo veikimą evoliucijoje. Jis įrodo, kad evoliucijos paskutinis taškas – dvasia. Būtent, „evoliucija vyksta dvasios link.“ [10]

Šiandien taip madinga ir taip būdinga daugeliui tikėti reinkarnacija ir visokias burtais, atėjusiais iš Rytų pasaulio. Tikras mąstytojas, žmogaus dvasios ir psichologijos žinovas A. Paškus negalėjo pro šias problemas praeiti abejingai. Visai tai ir ypač „New Age“ („Naujojo amžiaus“) idėjų paplitimą žmonijoje jis nagrinėja specialiai tam skirtoje knygoje „Dievai, dvasios ir žmonės „Naujajame amžiuje““. Kaip taikliai jis cituoja Mircea Eliadą: „pagrindinis dvidešimtojo amžiaus reiškinys nebuvo proletariato diktatūra, bet ne europiečio žmogaus ir jo pasaulio atradimas“. Norint nenorint reikia su tuo nekviestu svečiu susipažinti. [16] Tad tenka autoriui peržvelgti didžiulias ne europines Rytų religijas: ir Satja Sai Baba fenomeno paplitimą pasaulyje, ir psichoterapinius kultus, ir naujosios pagonybės kultus, ir Krišnos sąmonės draugiją, ir spiritizmą, ir ufonautų kultą, ir žmogų griauančius destruktivius kultus (tarp jų žymiausia šėtono kultą). Nepamiršta A. Paškus išnagrinėti ir taip daugelio žmonių keisto tikėjimo piramidėmis bei kristalais. Kokių tik tamsybių nerasis šiam tokiam moderniam mokslo amžiuje! Rodos, visiškai nesuprantama, kaip išsilavinęs žmonės gali tikėti tokiomis absurdis. O profesorius, tiesiog kaip tikras žmogaus dvasios gydytojas, nustato XX– XXI a. žmogaus dvasios ligas. Jas pagimdė politika, rinka, apgaulės, tikėjimo praradimas („Nustojęs tikėti Dievą, žmogus ima tikėti viską“ ir ieško alternatyvios religijos, nes be religijos gyventi negali [17]). Tas naujas klaidas taip pat gimdo vertybių krizė, nes „gyvename tokiam pasaulyje, kuriame nėra jokių vertybių, išskyrus rinkos vertybes“ (Christopher 'is Lasch'as). [18] Labai dažnai nukrypimą į įvairius kultus, kaip į išgelbėjimą, skatina išnaudojimas, skriauda, menkavertiskumo kompleksas, psichologinės ir kitos problemos. [19]

Na, ir plačiausiai A. Paškus nagrinėja žmogaus asmenybės, meilės, seksualumo, instinktų ir net homoseksualumo problemas. Tokias knygas, kaip „Žmogaus meilės“, „Meilė – žmogaus pašaukimas“ ir „Kunigo meilė“ būtina perskaityti kiekvienam, ypač jauniems, nes šių dienų taip baisiai erotizuotame pasaulyje tikram meilės ir draugystės supratimui tiesiog nebeliko vietos, nors kiekvienas žmogus labai trokšta meilės. Kai žmogaus gyvenime nebelyka meilės, atsitinka baisiausias dalykas – tai taip dažnai visiškai sugriauna žmogaus asmenybę. Dar tiksliau, kaip sako pats autorius, tai taip sužlugdo

žmogų, kad meilė lieka be meilės. [20] Ir dar baisiau: vyrus šių dienų pasaulis taip dažnai verčia moterimis, o moteris – vyrais. Tam užmoju pavykus, pradingtų pusė žmonijos, – teigia A. Paškus. [21] Kokia baidi išvada, skatinanti visus susimąstyti ir kovoti už tikrą meilę... O su kokių skausmu Profesorius pastebi, kad meilė šių dienų pasaulyje jau atimama net iš vaikų! Šių dienų lytinis „švietimas“ tiesiog veda vaikus į seksualinę patirtį. Pasaulyje platinamas seksualinis „švietimas“ mažai kuo skiriasi nuo treniru-

tės „saugiam“ seksui. Buvo viltasi, kad seksualinis švietimas sumažins bent nusikaltimus. Įvyko priešingai. JAV vaikų lytinis piktnaudžiavimas nuo 1960 m. pakilo daugiau negu 5000%. [23] Penkis tūkstančius procentų! Tokių ir panašių, nepaprastai taiklių, pasaulyje vykstančių procesų nagrinėjimo bei įvertinimo pilna A. Paškaus kūryba. Jo įžvalgos, pagrįstos konkrečiais faktais bei moksliniais įrodymais, padeda mums susidaryti tikrą problemų vaizdą ir nepaklysti tose pasaulio problemose. Ko gero, net neįmanoma,

kad kas nors sugebėtų giliau minėtas problemas išnagrinėti. A. Paškus tai pasiekė nepaprastu, tiesiog didvyrišku darbštumu.

Tuo didvyrišku darbštumu siekdamas surasti ir visiems parodyti tikrąją tiesą, jis nusipelnė visuotinės pagarbos. Viešpats Jėzus toks tiesos ieškotojas vadina palaimintais. [24] Duok, Dieve, kad šiandien Lietuva sugebėtų pasinaudoti Profesoriaus įžvalgomis ir nepražudytų savo vaikų bei jaunimo Amerikoje seniai praėjusios seksualinės revoliucijos bangose!

Parapijos gyvenimo atspindžiai

Birutė Vasylienė

Kun. prof. Antano Paškaus palaikų laidojimas

Kolumbariume amžinąją poilsio vietą rado dar vienas mūsų tautos didžiavirys.

Š. m. gegužės 21 d. vėlyvą vakarą į Kristaus Prisikėlimo bažnyčią iš JAV buvo atvežta urna su filosofo, psichologo, profesoriaus kun. Antano Paškaus palaikais. Kartu su viešniomis iš JAV urną iš Vilniaus atlydėjo prelatas V. S. Vaičiūnas, prof. teol. dr. kun. A. Narbekovas. Prie centrinių bažnyčios durų urną pasi-tiko arkivyskupas S. Tamkevičius SJ, parapijos klebonas mons. V. Grigaravičius, būrelis kantriausiuju tikinčiųjų. Skambant psalmėi „Pasi-gailėk manęs, Viešpatie“, procesija pajudėjo link altoriaus. Kai urna buvo pastatyta presbiterijoje ant papuoštos pakylos, visi vieningai sugiedojo „Viešpaties angelą“.

Kitą dieną, 18 val., už kun. A. Paškų buvo aukojamos šv. Mišios. Joms vadovavo prel. V. S. Vaičiūnas, koncelebravo mons. V. Grigaravičius, rez. prof. teol. dr. kun. A. Narbekovas.

Homiliją prelatas pradėjo žodžiais: „Kiekvieną kartą būdami šv. Mišiose natūraliai išgyvename kokį nors įvykį: ar tai džiaugsmą, ar kažką palydimę pas Viešpatį, ar atsimename savo artimuosius. Štai kodėl suprantame, kad mūsų gyvenimas čia žemėje nėra amžinybė – tai tik pasiruošimas gyvenimui pas Viešpatį. Šiandien prisiliečiame prie vieno garbingo mūsų tautos didžiavirio. Tai įžymi asmenybė, visame pa-

saulyje žinomas mokslininkas, psichologas, kunigas, kuris ne vienam padėjo praregėti“

Prelatas glaustai nusakė svarbiausius kun. A. Paškaus gyvenimo momentus, pastebėjęs, kad „tai tik vizualinis ir intelektualinis žvilgsnis ir labai maža dalelytė pilno datų ir įvykių gyvenimo“. Jis akcentavo, kad tai buvo neeilinis mokslininkas ir kilnus žmogus. Kun. A. Paškaus veikalai yra naudingi mokslui, jie gali padėti, patarti, duoti rimtų įžvalgų gyvenime, jie randa ir ras atgarsį ateityje.

Gegužės 23 d., 11 val., skambant psalmėi „Palaimink, Viešpatie, kelionę“, iškilminga kunigų procesija, kurią vainikavo vysk. J. Ivanauskas, vysk. J. Kauneckas, arkivysk. S. Tamkevičius SJ, atėjo prie altoriaus. Šv. Mišioms vadovavo arkivyskupas S. Tamkevičius SJ, koncelebravo vysk. J. Ivanauskas ir vysk. J. Kauneckas, prel. S. V. Vaičiūnas, prel. E. Putrimas, mons. V. Grigaravičius, mons. A. Grušas bei daugiau kaip 20 į laidojimo iškilmes atvykusių kunigų.

Šv. Mišių pradžioje arkivyskupas pakvietė melstis, kad Lietuva turėtų pakankamai daug brandžių pašaukimų, kurie galėtų kaip kun. A. Paškus vaisingai tarnauti Lietuvai.

Homiliją arkivyskupas pradėjo primindamas skaitytos Evangelijos pagrindinę mintį apie dešimt mergaičių, laukiančių jaunikio. „Gyvenimas žemėje panašus į naktį, ir svarbu, kad mūsų žibintai nebūtų užgesę. Žibintas – tai tikėjimas, kurį kaip dovaną gauname iš Dievo per krikštą, sutvirtinimą. Alyva – tai mūsų darbai. Tikėjimas be darbų yra miręs, kaip be alyvos užgesę žibintai. Kun. A. Paškaus gyvenimas išskirtinis, nes jis visada turėjo alyvos, kuri palaikė žibinto šviesą“.

Trumpai apžvelgęs kun. A. Paškaus gyvenimą, arkivyskupas plačiau apsisistojė prie kūrybinio palikimo. Kunigui A. Paškui rūpėjo viskas – žmogaus tikėjimo bei netikėjimo priežastys, meilė, lytinis žmogaus gyvenimas, jau-

nimo problemos, prietaringumas ir kt. klausimai. Savo mintis profesorius išdėstė 14 knygų ir daugiau kaip 50 parašytų straipsnių. Tačiau A. Paškus sugrįžo į Lietuvą ne tik savo mirtiną kūnu, bet ir savo kūryba.

Arkivyskupas taip pat paminėjo gražų sutapimą: kai Paškus pasitraukė į Vakarus, ten susitiko kanauninką F. Kapočių ir kelerius metus dirbo pas jį sekretoriumi. „Štai dabar jie abu kartu išsėsis šios bažnyčios kolumbariume.“

Šv. Mišių pabaigoje keletą nuosirdžių žodžių pasakė vysk. J. Kauneckas, į kun. A. Paškų kreipdamasis: „Mielas Antanai“.

Po šv. Mišių visi vyskupai ir kunigai išsiriškavo procesijai. Prie urnos arkivyskupas sukalbėjo atsisveikinimo maldas. Sugiedojus psalmes „Ateikite Dievo tarnai, ateikite Viešpaties angelai“ bei „Iš širdies gelmių šaukiuosiu Tavęs, Viešpatie“, procesija pajudėjo į kolumbariumą. Kartu urną lydėjo pakankamai gausus tikinčiųjų būrys. Kolumbariume arkivyskupas palaimino urnos vietą. Tariamai paskutinieji atsisveikinimo žodžiai.

Gedulingomis psalmėmis ir iškilme vainikuojančia giesme „Marija, Marija“ baigėsi iškilus kunigo Antano Paškaus laidojimo Lietuvos žemėje ceremonija.

Kauno arkivyskupijos Eucharistinio kongreso atspindžiai

Šiais metais mūsų parapijai teko didžiulė garbė: gegužės 24 d. prasidėjo Kauno arkivyskupijos Eucharistinis kongresas, skirtas Švč. M. Marijos apsiareiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejui. Visos grandys – patarnautojai, pastoracinė taryba, Caritas ir kitos institucijos buvo įtraukti į parengiamuosius kongreso darbus.

Eucharistinis kongresas prasidėjo gegužės 24 d., 18 val., šv. Mišiomis, kurioms vadovavo arkivyskupas S. Tamkevičius SJ, koncelebravo vyskupas J. Ivanauskas, arkivyskupijos prelatai, monsinjorai ir apie 40 Kauno arkivyskupijos parapijų klebonų bei kunigų.

Šv. Mišių įžangoje arkivyskupas pakvietė melstis už sėkmingą pasirengimą Švč. M. Marijos apsiareiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejui Šiluvoje. Po Šv. Rašto skaitinių tikinčiųjų širdis sujaudino ir pakylėjo sesers Celinos jautriai atliekama sekvencija.

Homiliją sakė vysk. J. Ivanauskas. Pagrindinė mintis – Kristus visada yra su mumis, Jis yra čia ir dabar, Jis pakvietė mus prie Eucharis-

tijos stalo, Jis yra Dievo žodyje, bendruomenėje, šeimoje, visur, kur gyvename su artimo meile. Kristus yra geriausias bičiulis, į kurį rodo Švč. M. Marija. Jos keliaujantis paveikslas džiaugsmingai paveikė tikinčiuosius. Marija žvelgia į mus ir kartu parodo Kristų: pirmiausia kaip kūdikį, prie kurio galime be baimės artintis, vėliau, Gavėnios metu, atvėrėme savo širdis artimo meilei, su didžiausiu džiaugsmu šventėme Velykų slėpinį – Kristaus prisikėlimą. Mes, krikščionys, visus talentus ir dovanas priimame Kristaus prisikėlimo apšviesti, nes tik Jis gali įamžinti visa, ką žmogus myli ir ką turi...

19 val. seserys vienuolės kartu su mons. V. Grigaravičiumi ir eduk. mgr. kun. G. Vitkumi SJ, pritaranti tikintiesiems, giedoja Akatistą – Apreiškimo Dievo Motinai himną.

20 val. teol. lic. kun. K. Kėvalas vedė konferenciją „Marija ir Dievo gailestingumas“. Jos pagrindinė mintis, kad Dievas kiekvieną prakalbina skirtingai, žmogui net nenujaučiant. Jis priminė, kaip buvo prakalbintas Abraomas, vė-

liau Mozė, Dovydas, Jobas, kuriems Dievas parodė begalinį gailestingumą. Dievo gailestingumo bendrakeleivei Marijai geriausiai pažįstamas gailestingumo slėpinys. Nepaisant visų sunkumų, kuriuos jai teko patirti, Marija pasitikėjo ir tikėjo Dievo meile. Šiluva yra Dievo gailestingumo, Jo malonės vieta, todėl ten reikia pabūti, patirti ir pamatyti, kas tai yra.

21 val. klausytis Daniele Ricci miuziklo „Prisikėles“ susirinko tokia didžiulė minia, kokią teko matyti tik per Tautos šventovės konsekracijos iškilmes ir šv. Velykas.

Reklaminiame skelbime rašoma: „Šis miuziklas – tai daugiau negu skausmas ir kryžius... Tai anapus skausmo ir kryžiaus“... „Prisikėles“ – italų roko opera, kurios autorė Daniele Ricci. Lietuviško operos pastatymo režisierius N. Petrokas, dirigentas R. Daugėla. Operos solistai – garstis atlikėjai: O. Vyšniauskas, R. Zaikauskaitė, R. Preikšaitė, V. Matačiūnaitė, R. Urbin-

Nukelta į 4 p.

Atkelta iš 3 p.

tis, V. Vyšniauskas ir kt. Dainavo Vytauto Didžiojo bažnyčios kamerinis choras „Cantate Domino“, LMTA Kauno fakulteto mišrus choras (vad. R. Daugėla). Projekto globėjai: Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ ir Kauno miesto meras Andrius Kupčinskas.

Nepaisant, kad atlikėjai vėlavo daugiau kaip pusvalandį, visi (net vaikai) kantriai ir ramiai laukė pradžios. O ji buvo įspūdinga: baltos šviesos, iš kažkur atsirandančios ir pradingstančios bažnyčios skliaute, pirmieji iškilmingos muzikos garsai prikaustė dėmesį ir atvėrė širdį priminti kažką nepaprasto, jaudinančio. Tai iš tiesų mikalus kūrinys, nenusakomas gėrio ir grožio reginys. Įspūdi darė ir tai, kad virš presbiterijos prisikėlęs Kristus taip pat nuo šviesos efektų gyvai liudijo, kad Jis čia kartu ir su visais švenčia šviesos pergalę prieš tamsą.

Po miuziklo konferencijų salėje buvo paruošta agapė, kur atlikėjai, dvasiškai, Kauno miesto meras, savivaldybės nariai ir kiti svečiai galėjo artimai pabendrauti. Vyskupas J. Ivanauskas nuoširdžiai padėjo, o sesės vienuolės pagrindiniams atlikėjams įteikė po Šv. Raštą ir puokštę rožių. Nors buvo vėlyvas laikas, dar ilgokai skambėjo muzika ir vyko bendravimas.

24 val. buvo išstatytas Švč. Sakramentas, prasidėjo naktinė vigilija ir Švč. Sakramento garbinimas. Adoracijai vadovavo Kauno arkivyskupijos akademinės sielovados bendradarbiai, įvairių vienuolynų seserys kvietė apmąstymams pagal iš anksto pasirinktą Evangelijos skaitinį.

Adoracija baigėsi gegužės 25 d. 9.30 val. šv. Mišiomis, ir 10.30 val. prie bažnyčios pradėjo rikiuotis iškilmingai procesijai Kauno arkivyskupijos dekanatų kunigai, parapijų klebonai su savo parapijiečiais. Jaunieji arkivyskupijos savanoriai išdalijo giesmių lankstinukus tikintiesiems ir procesija su Švč. Sakramentu pajudėjo Kauno miesto gatvėmis į popiežiaus Jono Pauliaus II vardu pavadintą Santakos parką (jame jau nuo pat ankstyvo ryto pats arkivyskupas S. Tamkevičius vadovavo paruošiamiesiems darbams).

Leidžiantis Žemaičių gatve link Soboro iš viršaus įspūdingai atrodė ilga baltais amnotais pasipuošusių kunigų eilė, 7 žibintų apsuptyje nešamas Švč. Sakramentas, tolumoje priekyje plazdėjo dekanato parapijų vėliavos. Orkestrui grojant gausi tikinčiųjų minia visą kelią giedojo procesijos giesmes. Pakeliui buvo įrengtos keturios stotys, kur kiekvienoje stotyje buvo giedamos Evangelijų ištraukos ir sakomos homilijos. Švč. Sakramentą arkivyskupas statydavo ant specialaus paaukštinimo.

Pirmoji stotis buvo čia pat, prie J. Jablonskio gimnazijos. Evangelijos pagal Matą ištraukas apie Jėzaus palaiminimus (Mt 5,1-12) gie-

dojo prelatas V. S. Vaičiūnas. Homilijos pagrindinė mintis – pykčio jausmas. Net „šventas“ pyktis lyg koks upelis lengvai išsilieja iš krantų ir peržengia proto ribas. Tad žmogui reikalingas romumas, kuris suvaldytų nežabotą pyktį. Jėzus visus patraukė romumu. Todėl reikia pratintis saikingai kalbėti, elgtis, visur skleisti Kristaus ramybę, t.y. ieškoti būdų nugalėti pyktį. Atėjus vidinei ramybei, kitos dorybės pasidarys aiškesnės ir lengviau pasiekiamos.

Arkivyskupui palaiminus su Švenčiausiuoju, didelė nutįsusi procesija ėjo toliau per šurmuliuojantį Kauną, kuris šventė 600-ųjų metų jubiliejų, kai miestui buvo suteiktos Magdeburgo teisės.

Antroji stotis – prie Šv. arkangelo Mykolo bažnyčios. Ištrauką apie duonos padauginimą iš Evangelijos pagal Morkų (Mk 8, 1-9) giedojo mons. A. Jagelavičius. „Gaila man minios!“ – ištarė Jėzus. Iš šių žodžių sklinda dieviškas gailestingumas kenčiančiam ir vargstančiam žmogui. Žmonės visais laikais alksta ir trokšta ne tik duonos ir vandens, bet ir Dievo žodžio, kuris stiprina, drąsina, guodžia, pamoko, nurodo kelią. Jėzus moko mus visus atsigręžti į pačius esminius ir svarbiausius dalykus, kurie palaiko žmogaus egzistenciją šioje žemėje – į pagarbą ir žmogaus gyvybę apsaugą. Jėzus duonos padauginimo stebuklu kviečia mus būti dosnius, gailestingus ir teikti žmonėms tiesos ir gyvybės duonas. Jis šiandien prašo kiekvieno mūsų padaryti viską, kad duonos padauginimo stebuklas išsaugotų žmogaus gyvybę šioje žemėje.

Trečioji stotis – Vilniaus gatvėje, prie Prezidentūros. Evangelijos pagal Luką ištrauką apie Velykų vakarienę (Lk 22, 14-20) giedojo teol. lic. kun. K. Kėvalas. Pagrindinė homilijos mintis – per Paskutinę vakarienę Jėzus atidavė save mokiniams per duoną ir vyną. Dievas patyrė, koks žmogus yra užmaršus. Jis labai greit užmiršta savo įsipareigojimus, meilę Dievui. Štai kodėl Jėzus ne pataria, o įsako apaštalams tą sakramentinį veiksmą Jo atminimui atlikti nuolat. Gyvenimo sukuryje žmogus lengvai pamiršta, kad Dievas jį myli ir atiduoda save. Todėl mes turime šv. Mišias, kurios mums nuolat tai primena.

Ketvirtoji stotis prie Arkikatedros bazilikos. Kėdainių dekanas kun. G. Pūras giedojai ištrauką iš Evangelijos pagal Joną (Jn 15,1-10). Homiliją sakė vysk. J. Ivanauskas: „Mes esame gyvosios Kristaus vynmedžio šakelės, ir mūsų tiek daug. Evangelijos žodžiai apie vynmedį ir jo šakelės yra vieni jautriausių ne vien todėl, kad tai atsisveikinimo žodžiai. Tai pasiliekančiojo su mumis žodžiai: Jėzus įsako įsiaknyti vynmedyje, kad liktume amžinajam gyvenimui. Tuo tarpu mirties kultūros pasaulis siūlo indivi-

dualizmo pseudoprojektą. Kristaus projektas atrodo nepakeliamas, nes veda į Kalvarijos kalną, tačiau už jo mūsų laukia Prisikėlimo amžinajam gyvenimui džiaugsmas.“

Jono Pauliaus II aikštėje procesijos laukė būrys tikinčiųjų, šv. Mišioms pasirengęs Kauno valstybinis choras, (meno vadovas ir dirigentas P. Bingelis) bei padangių paukščių giesmė. Sveikinimo žodyje arkivyskupas pasakė, kad šis Arkivyskupijos Eucharistinis kongresas yra kulminacinis taškas rengiantis Švč. M. Marijos apsišvišimo 400 metų jubiliejui, ir pakvietė ypač melstis už šeimas ir protingus Seimo sprendimus. Arkivyskupas pristatė Vatikano nuncijų arkivyskupą Peter Stephan Zurbrigen, kuris pasveikino su šia iškilme, atkreipdamas dėmesį, kad šios dienos eiseną pradėjome su Kristumi, esančiu Eucharistijoje. Nuncijus pabrėžė, kad yra trys svarbiausi momentai būti su Kristumi: eiti su Viešpačiu, būti Jo akivaizdoje, parklupti prieš Jį. To niekada neturime užmiršti.

Per homiliją arkivyskupas kalbėjo, kad Dievas mus sukūrė laisvus, bet nepaliko vienu. Dalyvaudami procesijoje išreiškėme pasiryžimą keliauti kartu. Mes atsiklaupiame prieš Kristų – tai mūsų išraiška pagarbinti Dievą. Tas, prieš kurį lenkiamės, nesutraiško, nepasmerkia, nesugniuždo, o išlaisvina... Jis – Gyvoji duona, duodanti pasauliui gyvybę. Daugelis anuomet Jėzaus nesuprato ir pasitraukė, nes jiems reikėjo duonos numalšinti fiziniam alkui. Daugelis bijo prisimti atsakomybę, todėl iki šių dienų renkasi tuos, kurie juos valdytų ir tvarkytų. Jėzus atėjo, kad kurtume pasaulį, kuriame klestėtų tiesa ir meilė. Gero gyvenimo galime tikėtis tik tada, kai kasdien maitinsimės Eucharistijos duona. Prieš 15 metų popiežius Jonas Paulius II kvietė į naują evangelizaciją, linkėjo išsaugoti tikėjimą, nes tai vienintelis būdas norint atkurti tautos mentalitetą. „Tegu šis palinkėjimas bus mūsų pagrindiniu siekiu, kuris atnešų laimę“, – baigė homiliją arkivyskupas.

Manau ne vienas patyrė šiomis dienomis Dievo meilę, gailestingumą ir galią. Visų pirma patyrėme stebėtiną oro kaitą: iš vakaro, pirmąją kongreso dieną, gamta priminė žvarbų rudenį, o procesijos diena buvo šilta, tik retkarčiais saulutę uždengdavo lengvi debesėliai. Antra, kaip vysk. J. Ivanauskas sakė: „Eisime išdidūs, džiaugsmingi, nes kartu su mumis eis Kristus“, taip ir ėjome, nors girdejome įvairių replikų ir jautėme ne visada palankų žvilgsnį. Trečia, kiek daug jausmingų, įtaigių, kviečiančių patirti Dievo meilę ir gailestingumą žodžių išgirdome! Ačiū arkivyskupui ir visiems Arkivyskupijos kunigams, padėjusiems prisiliesti prie tikėjimo slėpinių ir išgyventi Kristaus artumą.

Laikraščio redakcijai rašyti parapijos raštinės adresu: Laikraščiu „Prisikėlimas“, Žemaičių 31 b, Kaunas. Tel. (8-37) 229222

El. paštas : prisikelimas@kaunas.lcn.lt, internetinis adresas: www.prisikelimas.lt

Vyr. redaktorius parapijos klebonas, dekanas monsinjoras Vytautas Grigaravičius; redakcijos nariai: Gediminas Žukas, Aldona Narušienė, Birutė Vasylienė, Adolfa Dauksienė, Dalė Starkutė.

Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos pastoracinės tarybos laikraštis